

EVROPSKÝ PARLAMENT

2014 - 2019

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

2014/2256(INI)

20.4.2015

STANOVISKO

Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku

pro Výbor pro právní záležitosti

o uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti
(2014/2256(INI))

Navrhovatel: José Blanco López

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku vyzývá Výbor pro právní záležitosti jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. bere na vědomí význam evropské kulturní a jazykové rozmanitosti, která pro jednotný trh představuje spíše zdroj příležitostí než překážek, a zdůrazňuje, že evropské kulturní a tvůrčí odvětví, které zaměstnává více než sedm milionů lidí a tvoří každoročně 4,2 % HDP EU, je motorem hospodářského růstu, inovací a vytváření pracovních míst v EU; poukazuje na to, že kulturní a tvůrčí odvětví vytvářelo v průběhu hospodářské krize let 2008–2012 i nadále pracovní místa a hraje významnou roli při zvyšování konkurenceschopnosti Evropské unie; poukazuje na to, že v souvislosti s internetem došlo k vytvoření nových obchodních modelů a inovativních služeb;
2. zdůrazňuje, že kulturní a tvůrčí internetový obsah je hlavním motorem rozvoje informační společnosti, informačních technologií a investic do digitální infrastruktury a služeb, jež následně podporují inovace, růst a kreativitu;
3. zdůrazňuje, že autorské právo a související práva tvoří právní rámec evropského kulturního a tvůrčího odvětví a jsou základem jeho schopnosti vytvářet hospodářskou činnost, pracovní místa, kreativitu a inovace; poukazuje na to, že i nadále dochází k růstu produktivity v tomto odvětví, a zdůrazňuje, že stávající roztržitý a zastaralý systém brání plnému rozvoji a fungování evropského jednotného digitálního trhu;
4. vítá velký zájem občanů o veřejnou konzultaci týkající se revize právních předpisů EU v oblasti autorského práva, kterou uspořádala Evropská komise, stejně jako jejich připomínky;
5. zdůrazňuje, že autorské právo a související práva by měla tvořit vyvážený právní rámec evropského kulturního a tvůrčího odvětví s cílem vytvářet hospodářskou činnost a pracovní místa; zdůrazňuje však, že stávající nejednotný a zastaralý systém poplatků způsobuje zásadní problémy při rozvoji jednotného evropského digitálního trhu a tím ohrožuje růst a hospodářský rozvoj;
6. zdůrazňuje, že autorské právo a související práva tvoří právní rámec evropského kulturního a tvůrčího odvětví a jsou základem jeho schopnosti vytvářet hospodářskou činnost a pracovní místa; poukazuje na to, že zatímco produktivita kulturního a tvůrčího odvětví stále roste, zisky nositelů práv v tomto odvětví se snižují;
7. zdůrazňuje, že autorské právo a související práva tvoří právní rámec evropského kulturního a tvůrčího odvětví, stejně jako odvětví vzdělávání a výzkumu a odvětví, která mají prospěch z výjimek z těchto práv a jejich omezení, a jsou základem jejich činnosti a pracovních míst v těchto odvětvích;
8. zdůrazňuje, že autorská práva a související práva představují práva, na nichž se zakládají veškerá tvůrčí odvětví a s ním spojený hodnotový řetězec; vyzývá proto Komisi, aby podporovala a chránila práva duševního vlastnictví tvůrců, a umožnila tak rozkvet tvůrčího odvětví v Evropě;

9. vítá závazek Komise pracovat na dalším rozvoji digitální agendy EU, včetně záměru modernizovat předpisy týkající se autorského práva; je si vědom nutnosti přepracovat směrnici 2001/29/ES, aby bylo zajištěno řádné odměňování autorů, výkonných umělců a dalších nositelů autorských práv a řádná ochrana těchto práv a také správná rovnováha mezi všemi zúčastněnými stranami v rámci evropského kulturního odvětví (malými a středními podniky, spotřebiteli, uživateli, tvůrci a nositeli práv) v digitálním věku, což s sebou vedle příležitostí a problémů přináší měnící se a neustále se rozvíjející technické prostředí a změny v chování uživatelů; domnívá se, že toto přepracování by mělo zajistit nezbytnou právní srozumitelnost, stabilitu a jistotu a také flexibilitu nutnou k podpoře investic a růstu v kulturním a tvůrčím odvětví a zároveň by mělo odstranit právně nejasná a nejednotná ustanovení, která mají negativní vliv na fungování jednotného digitálního trhu; požaduje také jasnou angažovanost nutnou k co nejrychlejšímu opětovnému projednání směrnice 2000/31/ES v zájmu jednotnosti předpisů; domnívá se, že jedním z hlavních cílů tohoto přepracování by měla být modernizace autorského práva, aby se tak usnadnil přeshraniční přístup ke službám a obsahu a aby zároveň byla zajištěna vysoká úroveň ochrany práv duševního vlastnictví, která napomáhá rozvoji a kulturní rozmanitosti;
10. zdůrazňuje, že modernizace stávajících předpisů týkajících se autorského práva tvoří nedílnou součást digitální ekonomiky;
11. zdůrazňuje, že inovace v tvůrčí činnosti a technický pokrok mohou mít významný dopad na život lidí, neboť umožňují různým skupinám tvořivě komunikovat a vzájemně spolupracovat, čímž zlepšují stávající dovednosti kreativních lidí a vytvářejí přidanou hodnotu; domnívá se, že to přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti a zaměstnanosti a k šíření inovací v celé Evropě;
12. uznává, že komerční činnost porušující autorské právo znamená vážné ohrožení fungování jednotného digitálního trhu a rozvoje zákonné nabídky diverzifikovaného kulturního a tvůrčího internetového obsahu;
13. vyzývá Komisi, aby provedla posouzení různých mechanismů kopírování pro osobní potřebu v Evropě a zohlednila přitom účinnost a transparentnost poplatků a změny ve využívání pořizování kopií pro osobní potřebu; domnívá se, že Komise by se měla rozdíly v mechanismech kopírování pro osobní potřebu zabývat, aby zajistila volný pohyb zboží a služeb na vnitřním trhu a spravedlivé odměňování tvůrčího a kulturního obsahu a aby usnadnila vývoj nových a inovativních obchodních modelů;
14. zdůrazňuje, že reforma právních předpisů EU v oblasti autorského práva by měla dále posilovat evropské kulturní a tvůrčí odvětví zvyšováním právní jistoty v digitální oblasti pro všechny zúčastněné strany, včetně nositelů práv, podniků a uživatelů, a vytvářením pobídek pro inovativní systémy udělování licencí on-line a nové obchodní modely pro elektronickou distribuci obsahu, aby toto odvětví mohlo těžit z výhod digitální revoluce a aby byl současně zachován vyvážený hodnotový řetězec;
15. připomíná, že výjimky z autorského práva a jeho omezení jsou klíčovým aspektem systému autorského práva a že instituce spoléhající se na tyto výjimky a omezení významným způsobem přispívají k hospodářskému růstu, inovacím a vytváření pracovních míst v EU; vyzývá Komisi, aby předložila návrh harmonizovaného rámce

pro výjimky a omezení, jehož účelem by bylo vyřešit roztržičnost trhu, zvýšit právní jistotu a podporovat přeshraniční dostupnost obsahu chráněného autorským právem, a to s cílem umožnit rovný přístup ke kulturní rozmanitosti v celé EU a vyhovět očekáváním spotřebitelů; připomíná, že stanoví-li členské státy výjimky a omezení, měly by zajistit, aby nebyly v rozporu s běžným způsobem užití díla nebo jiného předmětu ochrany a aby jimi nebyly nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositele práv; požaduje přehodnocení výjimek vztahujících se na výzkumné a vzdělávací účely, které by mělo zahrnovat vzdělávací a výzkumnou činnost spojenou se vzdělávacími zařízeními nebo institucemi uznanými vnitrostátními orgány či právními předpisy nebo v rámci výzkumných či vzdělávacích programů; naléhavě vyzývá Komisi, aby našla způsob, jak veřejným a vědeckým knihovnám umožnit půjčování knih veřejnosti v digitálních formátech bez ohledu na místo přístupu a při zajištění spravedlivé odměny pro nositele práv;

16. požaduje přijetí povinné výjimky, která veřejným a vědeckým knihovnám umožní půjčovat veřejnosti knihy v digitálních formátech pro osobní potřebu bez ohledu na místo přístupu;
17. uznává, že náležité přizpůsobení směrnice 2001/29/ES digitálnímu věku může podnítit podnikání a dát vzniknout novým obchodním modelům, a tím podpořit inovace a zaměstnanost;
18. vyzývá Komisi, aby prozkoumala, zda by bylo v rámci agendy pro moderní obchodní politiku možné výrazně zkrátit trvání harmonizované doby ochrany autorského práva;
19. zdůrazňuje, že pro všechny nositele práv je důležitá smluvní svoboda, neboť by měli mít možnost svá práva volně uplatňovat; domnívá se, že je nezbytné vypracovat právní rámec založený na důkazech a zohlednit přitom zkušenosti všech příslušných zúčastněných stran a současně upevnit vyjednávací a smluvní pozici tvůrčích osobností ve vztahu k jiným držitelům práv a zprostředkovatelům;
20. navrhuje přezkum odpovědnosti poskytovatelů služeb a zprostředkovatelů, aby byl vyjasněn jejich právní status a odpovědnost, pokud jde o autorská práva, aby bylo zajištěno, že je v rámci celého tvůrčího procesu a dodavatelského řetězce prováděna hloubková kontrola, a aby byla v Unii zaručena spravedlivá odměna pro tvůrce a nositele práv;
21. považuje za důležité zavést v rámci komplexní reformy autorských práv rovněž opatření ke zvýšení přeshraniční nabídky a dostupnosti digitálního obsahu, jako jsou například nové předpisy v oblasti ochrany spotřebitelů, rozvoj elektronického obchodu, sbližování sazeb DPH a rozšiřování digitálních sítí;
22. považuje za nezbytné poskytnout jasný aktualizovaný rámec pro kulturní instituce, který knihovnám umožní elektronické výpůjčky a díky kterému budou moci knihovny, archivy a muzea zpřístupňovat on-line chráněná díla, která již nejsou určena ke komerčnímu využití;
23. domnívá se, že občané by měli mít možnost přístupu k internetovému obsahu z jiného členského státu a možnost jeho pořizování, a má za to, že praxe omezeného přístupu k internetovému obsahu na základě místa, kde se uživatel nachází, brání rozvoji

jednotného digitálního trhu; vítá udělování licencí pro více území, které přináší směrnice 2014/26/EU, jako příklad a možnost, jak překonat roztržičnost vnitřního trhu; podporuje vypracování vyvážených flexibilních tržních řešení, která by pomohla překonat stávající překážky bránící přeshraničnímu přístupu a dostupnosti produktů a služeb a zároveň by respektovala kulturní rozmanitost, včetně vývoje mechanismů přeshraniční přenosnosti legálně získaného a zpřístupněného obsahu v rámci EU;

24. domnívá se, že praxe spočívající v omezování přístupu k internetovému obsahu na základě místa, kde se uživatel, který již za přístup k tomuto obsahu zaplatil, nachází, poškozují fungování sítí a brání rozvoji jednotného digitálního trhu;
25. upozorňuje, že rychlé tempo technického rozvoje a změna obchodních modelů na digitálním trhu vyžaduje technicky neutrální zákonný a právní rámec pro oblast autorského práva; zdůrazňuje, že ochranu autorského práva a souvisejících práv je nutné zajistit jak na internetu, tak i mimo něj, podotýká však, že digitální prostředí se od analogového světa liší a že je nutné pozorně prozkoumat seznam výjimek a omezení a zvážit, zda k vyřešení této problematiky a k přispění k hospodářskému růstu, konkurenceschopnosti a dobudování jednotného digitálního trhu nejsou zapotřebí další nebo alternativní formy ochrany autorského práva;
26. poukazuje na význam územních licencí v EU, zejména v souvislosti s audiovizuální a filmovou produkcí, která je založena především na systému předběžného nákupu nebo předběžného financování ze strany televizních a rozhlasových společností;
27. zdůrazňuje, že poplatky v digitální oblasti by měly být transparentnější a měly by být optimalizovány, aby byla i s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl on-line na vnitřním trhu chráněna práva nositelů práv a spotřebitelů;
28. vyzývá Komisi, aby prozkoumala a přeložila možnosti automatizovaných metod analýzy textů a údajů (tzv. „vytěžování textů a údajů“ – „text and data mining“) pro vědeckovýzkumné, zejména nekomerční účely, za předpokladu, že bylo získáno povolení k přečtení daného díla, a s přihlédnutím k možnostem, jako je model licencí, který již byl vyvinut v některých členských státech, s cílem umožnit vědeckovýzkumným pracovníkům zachovat v globálním prostředí evropskou konkurenční výhodu;
29. upozorňuje na to, že je třeba podporovat větší interoperabilitu, zejména mezi softwarem a terminály, protože nedostatečná interoperabilita brání inovacím, omezuje hospodářskou soutěž a škodí spotřebitelům; domnívá se, že nedostatečná interoperabilita vede k tomu, že na trhu převládá určitý produkt nebo určitá služba, což představuje narušení hospodářské soutěže a omezení možnosti volby pro spotřebitele v EU;
30. uznává, že velké rozšíření internetového pokrytí dalo vzniknout novým formám používání děl, a požaduje odpovídající odměňování nositelů práv v digitálním prostředí, přičemž by současně měl být zajištěn přístup občanů ke kulturním statkům a znalostem;
31. při plném dodržování zásady subsidiarity vyzývá Komisi, aby prozkoumala, zda jsou opatření, která mají zajišťovat spravedlivé odměňování nositelů práv v souvislosti

s vytvářením reprodukcí fyzickými osobami k soukromému použití, například poplatky za kopírování pro osobní potřebu, aktuálním a účinným řešením;

32. vyzývá knihovny a archivy, aby uzavíraly dobrovolné dohody s nositeli práv, které by jim umožňovaly plnit své veřejné poslání v digitální společnosti a současně respektovat práva nositelů práv;
33. poukazuje na to, že veškeré legislativní změny v této oblasti by měly zajistit přístup k produktům a službám chráněným autorským právem a souvisejícími právy pro všechny, zejména pro osoby s postižením, a měly by zajistit příslušné přizpůsobení se digitálnímu prostředí; uznává, že nemožnost zakoupit obsah ve formátu přizpůsobeném uživatelům se zdravotním postižením může vytvářet překážky bránící obchodní činnosti podniků a snižovat ekonomické výstupy odvětví kultury a nabídku obsahu dostupnou napříč členskými státy; naléhavě vyzývá EU, aby ratifikovala Marrákéšskou smlouvu o usnadnění přístupu zrakově postižených osob a osob s postižením znemožňujícím práci s tištěnými dokumenty k publikovaným dílům, která požaduje, aby existovala povinná výjimka z autorských práv pro takové nekomerční použití ze strany osob s postižením, jež je přímo spojeno s jejich postižením, a to v rozsahu, jež konkrétní postižení vyžaduje;
34. domnívá se, že vzhledem k tomu, že ochrana autorských práv je účinná pouze do té míry, nakolik jsou účinná donucovací opatření na jejich ochranu, je nutné v Evropě zajistit stabilní kulturní a tvůrčí odvětví, pokud má toto odvětví vzkvétat a chránit inovace;
35. naléhavě vyzývá Komisi, aby v rámci přehodnocování rámce autorského práva přihlédla k rychle rostoucímu používání tvůrčích děl v obsahu, který vytvářejí uživatelé, a na sociálních platformách na internetu, a aby zvýšila informovanost uživatelů o povinnostech, které má každá osoba, která vědomě poskytuje hypertextové odkazy na nepovolený obsah nebo odkazy, které obcházejí platební brány; domnívá se, že cílem jakéhokoli nového návrhu by mělo být nalezení rovnováhy mezi ochranou práv duševního vlastnictví a koncových uživatelů a podporou dynamického internetu, díky němuž mohou technologie a přístup k internetu jednotlivcům umožňovat, aby byli inovativní a kreativní; zastává kromě toho názor, že Komise by měla navrhnout právní definici „veřejně dostupných děl“ a zajistit, aby byla tato díla chráněna proti tomu, aby si je na základě digitalizace nebo i jiným způsobem někdo přivlastnil;
36. se znepokojením konstatuje, že hodnota vznikající v digitální ekonomice z využívání děl chráněných autorským právem není spravedlivě rozdělena s nositeli práv, mimo jiné kvůli systému zdanění poskytovatelů služeb; vyzývá Komisi, aby prošetřila rozsah a dopad tohoto převodu hodnoty na internetové zprostředkovatele;
37. vybízí Komisi, aby během jednání o transatlantickém obchodním a investičním partnerství pokračovala v dialogu a ve spolupráci se Spojenými státy na příslušných legislativních rámcích pro autorské právo, s cílem vyřešit potenciální překážky v přístupu na trh a obchodní překážky;
38. žádá Komisi, aby výjimky a omezení poskytované v rámci analogového světa přizpůsobila novému scénáři, který představuje digitální vzor a zejména technologie počítačových cloudů, a aby je s ním sjednotila;

39. je přesvědčen, že v rámci boje proti porušování autorského práva v EU je třeba vynaložit společné úsilí, a zajistit tak ochranu autorského práva a spravedlivé odměňování; zdůrazňuje, že je nutné zvýšit povědomí uživatelů o důsledcích porušování autorského práva a souvisejících práv, a naléhavě žádá, aby bylo nalezeno vhodné řešení, které by zajistilo, aby z porušování autorského práva nemohl mít nikdo zisk;
40. poukazuje na směrnici 2013/37/EU ze dne 26. června 2013 o opakovaném používání informací veřejného sektoru, jež stanovuje společný právní rámec pro trh EU s údaji veřejné správy (informace veřejného sektoru) a zahrnuje rovněž ustanovení o transparentnosti a hospodářské soutěži.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	14.4.2015
Výsledek konečného hlasování	+ : 47 - : 11 0 : 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Jerzy Buzek, Soledad Cabezón Ruiz, Philippe De Backer, Christian Ehler, Peter Eriksson, Fredrick Federley, Adam Gierek, Theresa Griffin, András Gyürk, Roger Helmer, Hans-Olaf Henkel, Dawid Bohdan Jackiewicz, Kaja Kallas, Barbara Kappel, Seán Kelly, Jeppe Kofod, Miapetra Kumpula-Natri, Janusz Lewandowski, Ernest Maragall, Edouard Martin, Csaba Molnár, Nadine Morano, Dan Nica, Aldo Patriciello, Morten Helveg Petersen, Miroslav Poche, Miloslav Ransdorf, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Algirdas Saudargas, Jean-Luc Schaffhauser, Neoklis Sylikiotis, Antonio Tajani, Dario Tamburrano, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Miguel Urbán Crespo, Vladimír Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Martina Werner, Hermann Winkler, Anna Záborská, Flavio Zanonato
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Pascal Arimont, José Blanco López, Simona Bonafè, Lefteris Christoforou, Cornelia Ernst, Eugen Freund, Michèle Rivasi, Pavel Telička, Marco Zullo
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Daniela Aiuto, Stanisław Ożóg